

Ett av huvudsyftena med att märka el med Bra Miljöval är att finansiera och driva på utbyggnaden av vandringsvägar runt vattenkraftverk. Detta behövs för att skydda och gynna fisk och andra arter som kommer till skada i samband med vattenkraft. Ett av alla projekt som kunnat genomföras tack vare er som valt el märkt med Bra Miljöval är en fiskväg vid Ulva Kvarn i Uppsala.

Ett centralt vattendrag fullt med fisk är både värdefullt och unikt. Så här ser den rödlistade aspen ut fotograferad i ett akvarium.

📅 7 september 2016 ✍ Artikel 🏷 Klimat, energi och transporter

Genom Uppsala rinner Fyrisån, som i många århundraden varit en viktig livsnerv för staden. Mycket av Uppsalas kultur, industri och folkliv har Fyrisån som hjärta, och många broar, kvarnar och byggnadsverk som idag ligger i anslutning till ån har kulturella rötter som går många hundra år tillbaka i tiden. Samtidigt innebär dessa ingrepp att många fiskarter fått sin livsmiljö och möjlighet att föryngra sig begränsad av kvarnar, dammar och vattenkraftverk. En fråga som många ställt sig är om det går att återge fisken dess vandringsmöjligheter, utan att skada kulturvärdena runt ån.

En av fiskarterna som trängts undan i Fyrisån är aspen som är Upplands landskapsfisk. Sedan 1700-talet har Ulva Kvarn stoppat asp och andra arter som behöver ta sig upp i Fyrisån för att leka. Men de senaste åren har Uppsala kommun arbetat för att åter öppna upp Fyrisån för fiskvandring, och som en del i det arbetet byggs en fiskväg vid Ulva Kvarn som har anor sedan 1700-talet. Anders Larsson, limnolog och ekoingenjör som ansvarar för projektet, är mycket noga med att ta hänsyn till de kulturella värdena.

– *Ulva är en känslig kulturmiljö med höga värden beträffande turism och rekreation*, konstaterar Anders. Det händer att kultur- och naturvårdare har svårt att komma överens när det gäller att återställa fiskvandring. Många gamla kvarnar, broar och dammar kan vara omtyckta kulturminnen, och då blir det kontroversiellt att öppna upp för fiskvandring. Därför krävs stor försiktighet och tydlig kommunikation. När det gäller Ulva Kvarn har biologer och fiskevårdsintresserade varit mycket positiva, och enligt Anders Larsson har reaktionerna även från andra håll varit bra.

Anders berättar vidare att de har varit väldigt noga med att väga in kulturvårdsaspekterna, både med avseende på fiskvandring och flyktväg. Vattnet från dessa kommer att "ge nytt liv" till gamla kanaler, vilket har prioriterats. Den långsiktiga visionen för Fyrisån är att uppnå fri fiskvandring ända upp till Vendelsjön, och ett delmål är att aspen ska kunna leka vid Ulva Kvarn, som tidigare varit en viktig lekplats för asp. Flera andra arter gynnas också av fria vandringsvägar, men aspen anses särskilt viktig, bland annat för att den är rödlistad. Sedan de första delarna av projektet drog igång för nästan tio år sedan och trapporna vid Islandsfallet och Kvarnfallet invigdes har aspen verkligen visat att det går att återställa förlorad biologisk mångfald.

– *Vi har nu fullt med asp som leker mitt i centrala Uppsala*, säger Anders som är nöjd med arbetet så här långt. Han ger en eloge till Uppsala kommun, som han menar har gjort ett beundransvärt arbete som många andra kommuner avundas. Ett centralt vattendrag fullt med fisk är både värdefullt och unikt. På frågan om projektet stött

på några oväntade problem ger Anders ett kort men ärligt svar.
– *Det kan jag nog skriva en bok om. Men allt går att lösa!*

För fler levande vattendrag

Tipsa dina vänner om Bra Miljöval-märkt el!

 DELA PÅ FACEBOOK